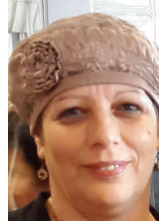

הפיקוח על הוראת היסטוריה ואזרחות בחמ"ד

"עד-כאן" מס' 4 - ידיעון מקוון

משולחן המפמ"ר בלהה גליקסברג - מפמ"ר היסטוריה ואזרחות בחמ"ד

מחנכי היסטוריה יקרים,

והציבור הרחב.

בשמחה אני מתכבדת לשלוח לכם את "עד-כאן" מס' 4 כחוליה נוספת בשרשרת של ידיעונים מתוקשבים למחנכי היסטוריה בחינוך הדתי.

כמנהגנו, ברצוני לסקור לפניכם את הנעשה בתחום לימודי היסטוריה בחמ"ד בימים אלו וגם מעט עדכונים לעתיד הקרוב.

בימים אלו נמצאות **ההשתלמויות המחוזיות** המתקיימות במרכזי הפסג"ה ובמכללות ברחבי הארץ בעיצומן. בהשתלמויות השנה שמנו את הדגש במיוחד על חשיפה ותרגול של מתודות חדשניות כמו 'כיתה הפוכה', אך גם בהעשרה אקדמית בתכנים, כגון חיזוק נושא הצינונות הדתית שהוא אחד הנושאים המשמעותיים והרלוונטיים לחיי תלמידינו כיום - מימוש תכנית "לב לדעת". במקביל להשתלמויות המחוזיות מתקיימות השתלמויות ארציות מתוקשבות בנושא חקר, פיתוח תכנים מתכנית הלימודים החדשה ופדגוגיה דיגיטלית. בהמשך הידיעון תמצאו פרסום להשתלמות שתיפתח בשיתוף מט"ח בנושא חקר למורי חט"ב, אך גם מורים בחט"ע מוזמנים להצטרף.

במסגרת תכנית "חמ"ד ועד" נפגשו במהלך שנה"ל תשע"ג אלפי תלמידים מכיתות י"א-י"ב מכל רחבי הארץ, עם אנשי עדות ניצולי שואה. במפגשים אלו שמעו התלמידים את סיפור חייהם של אנשי העדות והקורות אותם בתקופת השואה ועד עלייתם ארצה. הראיונות הרבים יצרו מאגר עשיר המתאר את השואה מנקודת המבט האישית של אנשי העדות ניצולי השואה. ברצוני להודות לכם, מחנכי היסטוריה בחינוך הדתי על המסירות והמקצועיות בה הובלתם בכיתותיכם את תכנית חמ"ד ועד. [במאגר העדויות](#) (יש להיכנס לקישור) מדגם מתוך אלפי הראיונות שנשלחו מכל בתי הספר ברחבי הארץ. המאגר פתוח ונגיש עבור אנשי העדות, המורים, ההורים, התלמידים

ועוד, צוות של כ-30 אנשי אקדמיה ומדריכים נרתמו במרץ לכתיבת **תכנית לימודים חדשה בהיסטוריה לכיתות ו'ח'** בחינוך הדתי. כתיבת תכנית לימודים זו תסיים את המהלך של הכנסת תכניות לימודים חדשות בהיסטוריה לכל שכבות הגיל ותיצור מבנה ברור וקוהרנטי של למידת היסטוריה בכיתות ו'-י"ב בחינוך הדתי.

בידיעון שלפניכם תקראו על סיור מעניין של צוות ההדרכה בשילה העתיקה כפי שמתאר זאת ציון הרוש מדרך במחוז צפון. מומלץ ביותר לכם ולתלמידיכם. המדריכה במחוז חיפה טובה ספיר תחשוף בפנינו במשפטים קצרים את הקליוודינמיקס. המורים אוהד שקד מתיכון 'ראשית' בתל אביב והמורה רונית הכסטר מאולפנת נגה ואולפנת אהבת-ישראל בבית-שמש ישתפו אותנו בניסיון שרכשו בהנחיית תלמידים בתכנית 'מחשב"ה' (מחקר-שואה-בהיסטוריה). והערך המוסף שלה לכל השותפים. המורה אסף ראובני משיבת 'אפיקי ארץ' באופקים ישתף בשיקולי הדעת בפתיחת מגמה להיסטוריה בישיבה התיכונית בה הוא מלמד, ונסיים במאמרה של המדריכה לתקשוב נעמה כהן בנושא השיתופיות.

אני מזמינה אתכם לשלוח כתבות לידיעונים הבאים ולשתף את כל קהילת מחנכי היסטוריה ביוזמות, תכניות והצעות.

ברכת תודה לכל הכותבים בידיעון ולמדריכה נעמה כהן על השותפות בהפקתו.

בברכת הצלחה לכולנו במשימותינו החינוכיות.

בהערכה רבה

בלהה

תרצו גם לשתף את המורים בחוויות ייחודיות מההוראה? [כתבו לנו](#) לקראת צאת הגיליון הבא

צוות ההדרכה לומד- סיור בשילה העתיקה

ציון הרוש, מדריך להיסטוריה במחוז צפון

לאחר מכן צעדנו למגדל התצפית החדש, שבו צפינו בחיזיון אור קולי מרשים ומושקע המתאר את ההיסטוריה של שילה כפי שתוארה

בתנ"ך - הקמת המשכן בשילה, המחוללות בכרמים וכמובן סיפור לידתו וחניכתו של שמואל. החיזיון ייחודי בכך שהוא משלב בין החיזיון לבין הנוף במקום באמצעות טכנולוגיה חדשנית. בחלונות הזכוכית "הושתלו" סיבים וכך החלון הופך לצג ולחלון כאחד. חלק מהחיזיון הוא סרט, חלקו הנוף המרהיב וחלקו שילוב של השניים.

סיימנו את הסיור בהרגשה ממשית וכואבת של חסרון המקדש, וזכינו להתפלל תפילת מנחה במקום המשכן מתוך עומק התרוממות נפש ודאבון הלב.

לאחר הסיור התקיימה ישיבת מדריכים שבה נדונו נושאים שונים, עליהם בטוח עוד תשמעו.

צוות ההדרכה בהיסטוריה נפגש מדי חודש לישיבה משותפת. בחודש שעבר התקיים המפגש החודשי בשילה. כבר בדרך לשילה התפעמנו מנופי השומרון העטופים עדיין בשרידי השלג שנותרו לאחר הסערה הגדולה. כאשר הגענו למקום, התקבלנו בהכנסת אורחים חמה ולאחר מנוחה קצרה התחלנו את הסיור במקום. את הסיור הוביל המדריך ישראל בן אריה.

התפעלנו מן המקום שבשטחו הלא גדול (כ-17 דונם) מקופלים שנות היסטוריה עשירות בהתרחשות. מרשים. למדנו כי בישוב שילה הייתה נוכחות יהודית רצופה, גם לאחר חורבן בית המקדש השני, והיא נמשכה עד לתקופת מרד בר כוכבא.

מומלץ לבדוק אפשרות של שילוב סיור במקום כחלק מלימודי ההיסטוריה. במקום מוצעות פעילויות לשכבות גיל שונות הכוללות שילוב הדרכה, פעילות משחקים ואף שילוב סמארטפונים למעוניינים.

פרטים נוספים ניתן ללמוד דרך האתר <http://telshilo.org.il/>

צעדנו מעט והגענו לפסיפס שנחשף בחפירות שנערכו בשנת 1926 ע"י משלחת דנית, שחשפה בשטח ארבע כנסיות. באחת מהן שוחזרו הקירות, ולתוכה נכנסו על מנת לתפוס מעט מחסה מהקור העז ששרר במקום. ברצפת הכניסה הופתענו לראות מגן דוד. מה למגן דוד ולכנסיה? המדריך הסביר כי בעבר היה מקובל לשבץ סמלים המזוהים עם מזל טוב בפסיפסים. כך למשל הוא הראה לנו תמונות נוספות של מגן דוד המשובץ במקומות שונים בעולם. ההפתעה הגדולה הגיעה מתמונה שבה נראה צלב קרס בבית כנסת עתיק! נרגענו לאחר שהוסבר לנו כי צלב הקרס כפי שאנו מכירים אותו היום מופיע כבר במאה ה-3 לפני הספירה ונקרא סווסטיקה.

לאחר שיצאנו משרידי הכנסיה, הוסבר לנו כיצד זוהה המקום ע"פ מבנה זה כמקום של שילה הקדומה. שמענו על ההיסטוריה של החפירות הארכאולוגיות השונות ועל הממצאים.

נחשפנו לארבעה נרות מתקופות שונות והקדום ביותר מתקופת בית המקדש הראשון (ממצא נדיר).

אנו שמחים להודיע על פתיחת השתלמות מיוחדת למורי כיתות ו'-ט' בנושא תהליכי החקר בלימוד ההיסטוריה יוצאים לדרך ב- א' באדר ב' (03/03) !

דרך חשיפה והיכרות עם הל"ה נעמיק בדרך החקר כצורת למידה משמעותית - המלווה בבירור הערכים המוקנים לתלמידים.

במהלך ההשתלמות נחוה התנסות קבוצתית במהלכי חקר שונים, לפי שלבי עבודת החקר ותוך גיבוש וליווי קהילת המורים הלומדת.

לצפייה בתוכנית ההשתלמות [לחצו כאן](#), להרשמה [לחצו כאן](#).

ההשתלמות מופעלת בשיתוף מט"ח. היא פתוחה גם למורי החטיבה העליונה ומוכרת לצורך אישור בוחנים בעל-פה.

לשאלות ובירורים ניתן לפנות למדריכה הארצית לחט"ב- [אסתר קליין](#)

טובה ספיר - מדריכה להיסטוריה במחוז חיפה

"מתוך המדובר בעולם המחקר"

שיסביר את עלייתן ונפילתן של אימפריות, של צמיחת דתות חדשות והתפשטותן. עד כמה שזה נשמע הזוי יש היסטוריונים, סוציולוגים ואנשי מדע המדינה החושבים שיש צורך לבנות יישום מתמטי המבוסס על כללי המחקר המדעי כדי לתרגם תיאוריות מילוליות למודלים מתמטיים, לבחון את המודלים הללו בשטח ולהפוך את מדע ההיסטוריה למדע אמפירי.

קליודינימיקס הוא תחום מחקר רב תחומי המתרכז בצומת של היסטוריה – סוציולוגיה- מתמטיקה המנסה להחיל שיטה מתמטית ולהסביר תהליכים היסטוריים באמצעות משוואות מתמטיות, ואולי אף לחזות תהליכים עתידיים. הפוטנציאל של הרעיון אם יתקבל הוא בהפיכת ההיסטוריה למדע יותר מוכבד. האם אנחנו זקוקים לזה? חומר למחשבה.....

ההיסטוריה כמדע אמפירי:
במאמר מדובר שהתפרסם במגזין Nature, שואל פיטר טורצ'ין (Peter Turchin) האם יש חוקים להיסטוריה? מאתיים סיבות ויותר הוצעו לנפילתה של האימפריה הרומית, אבל בסופו של דבר איננו יכולים לקבוע בוודאות איזו מהסיבות משמעותית יותר מחברתה ואיזו יש לדחות. אין הסכמה כללית בין היסטוריונים לגבי המכניזם

מחשב"ה בדרום תל-אביב אוהד שקד - רכז תיקשוב ותכנית מחשב"ה, מורה להיסטוריה ואזרחות בתיכון ראשית בת"א

זכה לחיבוק חם ואוהב מהתלמידים. את האמירה "אפשר לשרוף הכול, אבל את האמונה אי אפשר" – כפי שאמרה לו אמו בליל הבדולח, בעודו בוכה לנוכח בית הכנסת הנשרף, הוא העביר לתלמידים כמו לפיד אש שהצית בהם אמונה אדירה (ועל כך גם הייתה שאלת החקר). מסר זה, בשמו של יחיאל ז"ל הועבר גם בכנס השנתי למורי היסטוריה בחמ"ד שנערך בקיץ האחרון.

סמלי וכואב היה שיחיאל ז"ל הלך לבית עולמו בתחילת השנה, ב' בחשוון, ביום בו פתחנו את שנת החקר השישית שלנו, בסדנאות והכנה לראיון. ואך טבעי שהוחלט ע"י הצוות החינוכי כי השנה ננציח את התכנית על שמו.

בימי השבעה' הגיעו התלמידים שראינו את יחיאל לביקור ניחומים, והתקבלו בחיבוק ואהבה על-ידי משפחת הירשברג הענפה.

ולסיום, מיד לאחר ימי השבעה' אחד התלמידים בכיתה ח'

נפצע בתאונת דרכים. הוא הופתע מביקורה של הגב' יהודית הירשברג תבדל"א, שהחליטה לאחר פטירת יחיאל ז"ל להפוך באופן פעיל לחלק מ"משפחת ראשית" ולהתנדב בבית הספר. היה זה אירוע מרגש שלא השאיר עין יבשה אחת. כך נוצרים חיים וקשרים חדשים מעפר השכול והשוואה לראשית צמיחת גאולתנו.

המפגש בין תלמידים לבין ניצולי שואה הוא תמיד טעון. מפגש זה הופך מורכב הרבה יותר כאשר לתלמידים אין קשר אישי או משפחתי לנושא השואה.

בתיכון ראשית, הפועל בדרום ת"א, עוסקים בכתיבת עבודות חקר בנושא השואה במסגרת תכנית מחשב"ה כבר מהשנה הראשונה להיווסדה של התכנית. בשלוש השנים האחרונות אני מנחה את התלמידים בכתיבת העבודות. הדרך אל האושר ארוכה ומלאת פיתולים, אכזבות, קשיים וכו' - אבל בסופה מגיעים אל העבודה השלמה.

מעבר לתהליך הלמידה והחקר מדובר במפגש ובקשר מדהים שנוצר בין התלמידים לבין ניצולי השואה. תלמידים שלא גדלו על סיפורי השואה "מבית סבא" ולא נחשפו אליהם ברמה האישית ובגובה העיניים, יושבים מרותקים בביתו של איש העדות ניצול השואה ושומעים על האירועים הקשים ביותר של ההיסטוריה היהודית בת זמננו, מנקודת המבט האישית והאנושית ביותר.

בשנה שעברה נוצר קשר מיוחד במינו עם משפחת הירשברג מתל-אביב. האב יחיאל ניצול שואה שאיבד את בנו במלחמת שלום הגליל, אימץ את המראיינים הצעירים, והמשפחה יצרה קשר חם ואמיץ עם כל התלמידים.

בערב פרזנטציה מיוחד שנערך בסוף תהליך כתיבת העבודות, וכשיאו של חודש בו עסקנו בבית הספר בנושא 'זהות ישראלית', הגיעו הניצולים-אנשי העדות, התלמידים והמורים. היה זה מפגש מרגש מאוד, יחיאל

שילוב תלמידים עולים בתכנית מחשב"ה

רונית הכסטר - רכזת היסטוריה באולפנת אמ"ת נגה ואולפנת אהבת ישראל ברמת בית שמש

מבחינה פדגוגית, נחשפים התלמידים בכלל והעולים החדשים בפרט לתהליך החקר ולכללי הכתיבה האקדמית, כותבים סיכום ובסוף כותבים רפלקציה שמתארת את התהליך והרגשות שעלו בכתיבת העבודה.

מבחינה היסטורית, יש לימוד והפנמת ערכי העבר מתוך תחושת הזדהות עם גורל העם היהודי ובמקביל ההתעמקות בסיפורם של הניצולים מאפשרת למידה עצמאית ומאתגרת.

התוצר הסופי קושר את התלמידים לסיפורם של ניצולי השואה מבחינה רגשית ומחזק גאוות יחידה קבוצתית. התלמידים משקיעים מחשבה בעיצוב העבודה ואף מוסיפים תמונות שלהם עם העדים.

בשבוע שבו חל יום השואה עברו תלמידותיי עם העבודות בין הכיתות וסיפרו על תהליך עבודת החקר ועל תוכן העבודות. **התלמידות קבלו משוב חיובי ואוהד, ובעקבותיו הציגו גם את העבודות בתערוכה בית-ספרית.** חשוב לציין שגם העדים מקבלים העתק מהעבודה ומכתב תודה.

מניסיוני, המאמץ המחייב את המורה ואת התלמידים מתגמד מול הסיפוק העצום, ההנאה והגאווה בתוצר ששווים כל מאמץ, והעיקר מאפשר גם לתלמיד העולה נגיעה אישית משלו.

איך הופכים את נושא השואה לרלוונטי ומוחשי עבור התלמידים העולים החדשים? לעיתים תלמידים עולים חדשים "נבלעים" בכיתה ואינם משמיעים את קולם. כיצד נותנים לתלמידים עולים חלק אקטיבי יותר בלימוד?

מבקשת לשתף אתכם באפשרות של שילוב תכנית מחשב"ה ההופכת את לימוד השואה ללימוד מעמיק תוך ביטוי עצמי משמעותי לתלמידים עולים חדשים.

לאחר לימוד נושא השואה בכיתה, ובנוסף לקיום הריאיון לאנשי העדות ניצולי השואה במסגרת תכנית "חמ"ד ועד" ממשיכים התלמידים בתהליך חקר וכותבים עבודה סביב שאלת חקר שהועלתה בעדות. התלמידים נעזרים במחקרים ומקורות על התקופה ועל המקומות שבהם שהו הניצולים לפני השואה, במהלכה ואחריה.

העבודה בנויה כך שפותרים במבוא שמציג את מרכיבי העדות, שאלת החקר ופירוט המקורות ההיסטוריים ובהמשך מרחיבים על מקום הולדתו וחיייו של העד, קורותיו בתקופת השואה ותהליך השיקום לאחר השואה. שאלת החקר, המופיעה בגוף העבודה, עולה מתוך העדות ומחייבת דיון והסקת מסקנות תוך שימוש במגוון מקורות מידע ומיונם. העבודה נעשית בזוגות ושלישיות (זוג תלמידים עם עולה חדש) וכך מתאפשרת גם **שיתופם של התלמידים העולים בעבודת הצוות.** בנוסף קיימת האפשרות לקיים את הריאיון בשפת המוצא של העולה.

להורדת העד-כאן כקובץ יש [ללחוץ כאן](#)

למה מגמת היסטוריה?

אסף ראובני - רכז פדגוגי ומורה להיסטוריה בישיבת בני-עקיבא "אפיקי ארץ" באופקים

השנה החלטנו בישיבת בני עקיבא "אפיקי ארץ" באופקים להרחיב את לימודי היסטוריה ולהציע מגמה להיסטוריה כאחת המגמות לתלמידי כיתה י"א. אני רוצה לשתף את המורים בחוויה: עשרה תלמידים בחרו במגמה, ובחשיבה משותפת יחד איתם הוחלט כי היחידה השלישית תהיה בסימן "40 שנה למלחמת יום הכיפורים", בעיקר בעקבות חשיפת הפרוטוקולים של וועדת אגרנט שדנה במחדלי המלחמה ובלקחיה.

בחרנו לעבוד בדרך של תיק עבודות, שבו נבחר נושא להוראה, המורה מלמד אותו בכיתה, ונותן לתלמידים מטלות שונות לאורך שנת הלימוד. בסוף השנה כל תלמיד מגיש "תיק עם מטלות", ועליו הוא מקבל ציון בגרות. המטלות בתיק משקפות את הלימוד לאורך כל השנה ואת העבודות המגוונות שהגיש התלמיד.

הנושאים שבהם הוחלט לעסוק במהלך השנה בנושא של מלחמת יום כיפור הם:

- רקע: מדינת ישראל בין מלחמת ששת הימים למלחמת יום כיפור, התראת קהיליית המודיעין, מוכנות הצבא ותוכנית המעוזים, קבלת ההחלטות בממשלת ישראל לפני פרוץ המלחמה.
- המלחמה עצמה: תיאור מהלך הקרבות, העורף במלחמה, המלחמה כפי שבאה לידי ביטוי בצד המצרי והצד הסורי.
- תוצאות המלחמה.

במקביל ללימוד העיוני בכיתה יצאו התלמידים לסיור ברמת הגולן ויפגשו עם לוחמים וקצינים. על הסיור אומר דניאל (תלמיד): "איזה יופי לראות בעיניים דברים היסטוריים ולא רק ללמוד בכיתה". **המשך בעמ' הבא**

המשך מעמ’ קודם

אז באמת – למה מגמת היסטוריה?

מטרת הלמידה במגמה להיסטוריה היא לפתח את יכולת התלמידים להבין את מורכבות ההתפתחויות הכלכליות, החברתיות והתרבותיות שעברה החברה האנושית לאורך ההיסטוריה, ואצלנו- במיוחד בעת החדשה. כל אלה יכולים לתרום להבנת המציאות בת זמננו ולעורר לחשיבה ביקורתית באשר לבעיות היסוד שלה. בנוסף, אחת המטרות החשובות של מגמת ההיסטוריה היא לפתח אצל התלמידים התנסות בחשיבה ביקורתית, לדרוש מהם עיון מחקרי, ולכתוב מטלת חקר המפתחת את היכולת המחקרית האישית שלהם ואת היצירתיות שבהם, כדבריו של נתנאל (תלמיד): **”סוף סוף מדברים על מלחמת יום-הכיפורים. לומדים דברים שהיו בהכחשה ועכשיו אפשר לראות שאולי זה לא כישלון ויש מה ללמוד מזה ורואים דברים הרבה יותר רחבים”**.

המשוב אותו אנו מקבלים מתלמידי המגמה הוא חיובי ביותר ומעיד על רצון גדול להבין את מהלכי התקופה והמלחמה. התלמידים מדגישים שזו הפעם הראשונה שניתנת להם אפשרות בחירה בתחום המעניין אותם והדבר מגביר את המוטיבציה ללמידה.

שיתוף הוא שם המשחק - על טכנולוגיה והוראה

נעמה כהן ברוכי- מדריכה ארצית לתיקשוב בהיסטוריה בחמ”ד

מובן לכל שקבוצות מניבות רעיונות חדשניים ויצירתיים הרבה יותר מפרטים בודדים. הדבר כל כך מוסכם עד שהיום ברוב מקומות העבודה נדרשים המועמדים אליה להפגין כישורים של אינטראקציה קבוצתית, הסכמה הדדית, שיתוף פעולה, וסובלנות. אם כן ראוי שבית הספר ישכיר את הלומדים לכך. שיתופיות מוגדרת כאחת מ”מיומנויות המאה ה-21”, כיוון שבעולם שאחרי המהפכה התקשורתית מבינים מומחים ללמידה ולחינוך שבוגר המערכת יזדקק לכלים האלו על מנת להתקדם ולהצליח. שיתופיות זה לקשר חברים לדבר מעניין שקראתי, או לשלוח להם סיכומים שהכנתי. שיתופיות היא גם להיעזר במומחה תוכן בקלות. בשיח הפדגוגי המקצועי מקובל לדבר על שלושה מובנים למושג שיתופיות בלמידה. מוזמנים להרחיב את ההבנה בנושא בסרטון [שכאן בקישור](#).

הדבר חשוב במיוחד בעת יצירת משימות לתלמידים: כאשר אנחנו מבקשים מהם ליצור מצגת, ציר זמן, מפה דינאמית ועוד. שם עלינו לקבוע את סוג השיתופיות הרצוי על-פי יתרונותיו היחסיים והתאמתו למטרות הלמידה.

כיצד הפך השיתוף לאחד המאפיינים של הדור החדש של האינטרנט? בעוד שבעבר החיבור לרשת האינטרנט נוצלה בעיקר לצריכת תוכן ש”מישהו” יצר עבורנו, היום חלק גדל והולך של הפעילות המקוונת כולל יצירת חומר חדש. רובנו כבר כותבים פוסטים קטנים ברשת החברתית או תגובות על דפי אתרים קיימים, אך יותר ויותר מאתנו כבר מעלים חומר בצורה מסודרת וייזומה למרחב הווירטואלי: יוצרים סרטונים, מנהלים אתר קטן או בלוג או עורכים בוויקיפדיה.

היום מתפתחים בקצב מאד גבוה יישומים כמו אלו שנזכרו לעיל שמהותם להיות “במה” לתוכן שיוצרים הגולשים באופן עצמאי. הם נקראים כלי ווב 2. (WEB 0.2) לשילוב כלים דיגיטליים בתהליך ההוראה-למידה מספר אופנים אפשריים: המורה יכול לעשות שימוש בכלי לטובת תלמידיו והתלמידים יכולים ליצור בעצמם באמצעות כלים דיגיטליים, לבד או באופן שיתופי. אני מבקשת להפנות את תשומת הלב ליתרון אחר של למידה מבוססת עשייה: העבודה השיתופית.

”לב לדעת” - הכרות עם תכנית של משמעות.. מתוך ההבנה שהנחלת ידע וחינוך צריכים ללכת יד ביד, כולנו עמלים להכניס רוח ערכית בתהליך הלמידה.

לשם כך הופעלה כבר לפני כשלוש שנים תכנית “לב לדעת”, במטרה להטמיע בלימודי ההיסטוריה בחמ”ד קידום למידה והוראה משמעותית. כדאי להכיר ולהתעדכן! [ראו עוד](#) [באתר לב לדעת](#) ושימו לב לסביבה של תחום הדעת שלנו, היסטוריה, בו קיימת הצגה של התכניות והמיזמים שניתן להוביל ולהתחדש בהוראה. (לחצו על תמונת הסרטון!)

